

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XIX.

НЕДЕЉА 4. НОВЕМБРА 1901.

Број 41.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕТПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

ЦЕНА:

За Србију на годину 6 динара
на пола године 3 „
За стране земље на годину 9 „

РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ОПШТИНСКО УРЕЂЕЊЕ

и

АДМИНИСТРАЦИЈА

ГРАДА ГЛАЗГОА

(По Сер Џејму Белу председнику општине Глазговске и г.
Џејму Патону председнику Уједињених Музејских Удружења
Уједињене Краљевине — Велике Британије и Ирске)

Година 1896

III

ОПШТИНСКИ ОДБОР

Постанак и састав одбора. — Годишњи избори одступајуће трећине одборника. — Изборна и службена процедура. — Квалификације одборника. Пријем дужности и избор председника општине. — Одборско бирање осталог часништва општинског, односно, полицијског

Акт Парламента, по коме се врше општински избори у Шкотској, прописује: да, што је могуће приближније, сваке године одступи из Одбора једна трећина одборника. Град Глазго, који је, као што смо видели, подељен на двадесет и пет квартава, и броји по три одборника на квартал, бира на тај начин сваке године у сваком свом кварту по једног одборника. Али то не значи и да је сваки изабрани одборник сигуран за цео свој трогодишњи рок; јер има наступајућих случајева, који ремете и ниште овај изборни ред. Тако, на пример, кад ко од одборника доспе на председништво општине, или на положај главног благајника општинског, онда се таквом одборнику не рачунају године чланства одборског, и он ступа на председничко, односно благајничко, звање за три оделите године. Према томе, пак, при наступајућој ротацији одборника, коцка пада на двојицу најстаријих чланова одбора. Деси ли се случај, да и новоизабрани председник и благајник општински буду били одборници једног истог кварта, а нарочито, деси ли се њихов избор на нова и висока звања при крају прве или друге године одборништва им, онда ће, злу срећу таквога случаја понети онај трећи квартални одборник, јер ће он тада имати права да седи у одбору само једну годину! И смрт и оставка одборничка, такође, ремете трогодишњи ред; јер, на место, тако отпалих чланова, Одбор бира заменике, који трају само до првих избора општинских. У случају да је овако замењени одборник отпао у првој или у другој години свога одборништва, онда ће се у прописно време извршити два одборничка избора у дотичном кварту: један за одборника који отпада по ротацији, а други на место онога заменика. Од двојице тако

изабраних, онај који је добио најмање гласова одступа на крају друге године својег одборништва: а, ако не би било бирања, онда Одбор решава који ће представник одступити. Трећи представник таквога кварта — на ма он био у служби одборској само једну годину — одступиће с крајем следеће године. Због ванредних прилика, у којима ће се извршити овогодишњи (1896) новембарски избори општински, за целокупни Одбор, — једна трећина будућих изабраника седиће у одбору само једну годину, друга две, а тек остала трећина саставиће цео трогодишњи рок. С друге стране, председник општине и благајник општински могу саставити у општини свих пет година, а имено: две године у својству одборника, или и кмета општинског, и три године у звању председничком, односно, благајничком.

Циљ овога законодавства био је тај: да се не допусти ни једном обичном кмету, или одборнику, да остане у служби општинској више од три године, не излазећи пред своје бираче; а сем тога, хтело се дати сваке године прилике бирачима, да могу, ако желе, послати у општину, бар по једног новог представника. Дакле, десио се ма шта, сваки квартал има своје годишње изборе општинске; и, ако су бирачи расположени, и луксуз изборне борбе! Велики, ако су расположени; јер и нерасположеним грађанима може сав тај вапаш и трошак да приреди славољубље, или и инат, једне једите личности, — ако је само та личност кадра да нађе законски потребан број људи да му потпишу кандидатску листу!

Признати се мора да, у редовним приликама, просечни бирач слабо држи на своје бирачко право, и ретко кад мари да загне при општинским изборима. Управо, срећа је, те се увек нађе по какво добровољачко коло људи, које састави тако звани „квартални комитет“, који се после брине за општинске кандидате, па и за неку врсту јавне контроле над већ изабраним и дејствујућим представницима кварта. За ове кварталне комитете може се још рећи, да су и самоизабрана тела, и то, ма да их и драговољно и слободно бирају јавни зборови квартални. На велику срећу, и општинских нам послова и општинске нам самоуправе, ови комитети, у опште узев, немају никакав политички карактер, и никакву партијску боју. То су људи које спаја и у споју држи чиста љубав према општини и њеном напретку; и они врло мудро, као и суревљиво, пазе да им се у општину политика не увуче, или да им на општинске

изборе не утиче. Утицаја има, нарочито у нашем Глазгоу, и на изборе општинске и на правац општинскога рада; али ти утицаји нису политички, него само друштвени, социјални.

Дакле, хтели смо рећи, да ти квартални комитети, састављени као, махом, што су, из људи којима лежи на срцу добро њиховога кварта, као саставнога дела градске целине, врше у наше време ту корисну улогу: што стално и брижљиво обраћају пажњу општинског Одбора на потребе и тежње, као год и на мане и недостатке свога кварта, односно, и на мађијско поступање општине, ако се осећају као њена пасторчад; и што траже, да их се општина и праведно и достојно сети. Дешава се, до душе, да се ти комитети који пут маше и за коју крупну ствар, као на пример, за власт над Одбором; јер хоће по који пут да покушају и да му заповедају, и да диктирају његове одлуке. Али, на част наших досадањих одбора буди признато, сви су ти и такви покушаји остајали безуспешни. Комитетима је увек признавата и њихова местна вредност, и драгоценост њихових савета и услуга; али им се врло мудро и врло умесно никада није дало ни допустити да постану општина у општини.

Али, ако местни квартални комитети нису увек најверније огледало интересовања масе грађанства за општинске ствари, опет су они, као што рекосмо, главни покретачи те масе, као што су главни руководиоци њених јавних зборова. Благодарени њиховој (комитетској) живости и окретности, долази сваки квартал, али не само до својих кварталних зборова, него чак и до „јавнога тражења рачуна“ од својих одборника! Ова коцка, нарочито, пада на оне одборнике којима истиче рок општинској служби, а који се за исту част поново кандидују. По маси бирачкој, ти зборови и не би били тако тешки испити за одборнике, односно и нове кандидате, — јер је маса обично, наклоњен судија својим изабраницима, воли да има изговора да им каже „хвала“, а свакако мрзи да разбија главу с новим кандидатима, и да се грува по изборима. Не тако и код појединаца, и суревљивих посматрача општинскога рада, код чланова кварталних комитета — што чини — да многи јавни збор прође кроз буру, а сврши изборном заталасаношћу.

У главноме узета, процедура око општинских избора у нашој Шкотској, једна је у целој земљи — јер долази под опште законодавство земље — али за наш Глазго, и још неколико великих градова, неке омање

измене законске ушле су силом нарочитог им местног уређења. Тако, на пример, избори, који у погледу на употребу бирачког права, као и на злоупотребу истог, долазе под закон који регулише изборе за *Парламент*, ти избори општински падају на дан првог уторка у Новембру сваке године. У Глазгоу, кандидат или кандидати за изборе морају бити истакнути најдаље до четири часа по подне у уторак *пред изборни* уторак. Кандидатску листу потписује прво, *сам* кандидат, па онда предлагач и помагач његова предлога, а за тим још *пет* других правних бирача. До четири часа у следећи четвртак, односно у четвртак пред изборе, од кандидације може одустати и сам кандидат и његов предлагач или помагач, или предлагач, помагач и још један од потписника листе. Ако је на изборима истакнут само један кандидат, или само *по један* кандидат на свако упражњено место, онда се нема шта даље радити, и онда се тако истакнути кандидати само огласе за изабране на дан избора. Али, ако има више кандидата и листа кандидатских за иста места, ако се тј. отвори *борба* изборна, око општине, онда се стављају у покрет и војске бирачке, онда прораде и комитети; разлете се агенти и агитатори, узму пера у шаке новинари, а зборове објављују и на зборовима говоре и кандидати и пријатељи кандидата, и тако даље, и тако даље — и све то у циљу: да се *маса* на биралиште крене, и за извесног кандидата задобије. Наравно, да је *закон* ту, да сведе на праву меру: и претерану ревност и загрејаност и жестину изборне борбе; док су, међу тим, услуге мудрих агената у изборној ватри права неопходност. У осталом, чисто *службена* радња у таквим приликама, и њене многе појединости статутске, дају се најбоље видети из опширнога дела *Сер Делса Марвика* о општинском закону.

Кад се битка изборна сврши — а то бива у вече истога и судбоноснога уторка првог у Новембру — гласови се одмах преброје, и, у Глазгоу бар, резултат се зна пре пола ноћи. Али се *званично* тај резултат објављује тек сутра дан у подне, у сали председника општине, а чијој, опет, објави предходи извештај законо-прописани извештај изборни *деловође* општинског.

После објаве имена ново-изабраних чланова одбора, председник одмах издаје наредбу да се ти људи позову у општину за сутра дан, односно за први *четвртак* у подне, где имају изјавити, да ли се примају поверене им дужности, или не? И пошто у таквој прилици, поднесу још и доказе да су грађани своје општине, и да имају све законске услове њених одборника, онда дају и свечану *изјаву* *верности* у служби општине. И од тога часа, они се сматрају као уведени у дужност, и имају сва права и сву власт општинских одборника.

Пошто су у Енглеској, *грађанин* једне општине и њен *правни* бирач једно исто, то вреди да нагласимо, да није тај случај и у нашој Шкотској, где се од изабраних одборника, као квалификација, тражи и местно и правно грађанство. Истина, да је закон, — најпре онај од 1833 а затим онај од 1860 и 1876 — проширио до стварног изједначења *бирачко* право и право *грађанства* у нашим општинама; али је остало довољно ограничења, везаних за чланства градских *еснафа*, *кориорација*, и старих удружења градских, да се од њих нови од-

борник може одбранити, тек ако покаже: да је платац свију сиротињских приреза општинских, и нарочито, да их је све исправно измирио за последње три године.

По тако извршеном избору, као и већ поменутом уласку нових одборника у дужност, одбор општински састаје се на позив председништва одмах сутра дан у први *петак*, у циљу попуњавања упражњених часничких места у *Суду* општинском, као и у циљу избора представника за многобројна тела и надлежства варошка, у која улазе одборници по праву и по сили свога позива. И у овој прилици, односно, ову прву *службену-радњу* седницу у години отвара: *молитва* општинског свештеника! После *векова* црквене управе, — и владичанског председавања и заседавања у одбору и поповског заповедања у општини, — ова молитва је, збиља, још *једина* успомена на то старо време.... Одмах за њом долази груписање одборника по старешинству; а списак од седамдесет и пет одборника — са шефом еснафа и главним староцем сиротиње свих *седамдесет и седам* — огласи се за *одборнички списак* за ту годину.

Као што смо видели, избор *председника општине* врши се, од стране и из средине општинског одбора, један пут у три године. Али кад то време дође, онда је то и прва дужност и први посао одборски. Сваки одборник има тада права да предложи свога кандидата за председништво; али, готово увек, ту предходи приватни пријатељски споразум између самих одборника о *личности*, којој треба ту част учинити и звање поверити; и ствар се обично свршава у одбору без икакве борбе, па често и без икаквога гласања. Одмах по свом избору, председник даје изјаву верности — *de Fidei administratione* — на службу Општини, прима знаке председничког достојанства и заузима председничку столицу, на којој је за време избора, *седео најстарији* члан суда општинског.

Као што смо раније истакли, сваки члан одбора, који доспе до части председништва општинског, остаје на том звању три пуне године, без обзира на своје раније одборничко време, или на рок пред којим би се имао подврћи новом избору у своме кварту. Излишно нам је, у осталом, додати: да, ако председништво у нашим општинама и јесте велика част и почаст, — јесу и велики *терети*, и велики задатци, и *службени* и *друштвени*, који таквога председника чекају. Тако, на пример, наш *глазговски* председник, одмах је и председник нашег општинског суда и *лорд-лајтнант* нашег округа! И као такав, председава у окружну нам *већу*, и има решавајући глас при равној подели гласова. За тим је он *правни* председник *свију* одборских *комисија*, као што је правни члан и *почасни* председник свију корпорација, у којима је општински одбор надлежно заступљен. Он је и члан нашег *Универзитетског Суда* и почасни председник, или „покровитељ“ или „члан добротвор“ скоро свију наших хуманих или омладинских удружења, почев од ђачког клуба за *играње лопте!* па на више! Нема збора на коме ће се он десити, ни састанка каквог милосрдног или побожног удружења, а да неће он бити неодољиво позван да „председава“! па ће му се иста „част“ — у ствари терет — указивати чак и на јавним предавањима и на јавним забавама, приређенима у корист добротвор-

них циљева. Од њега ће се очекивати да отвори све „базаре“ и „вашаре“, светске, па чак и да их мало својим ауторитетом помогне, као што ће се сва и *уметничка* и *научарска* и *индустриска* друштва на њ с неким *правом* обраћати, и од њега услуге тражити. Ваистину, и службени послови и ови неслужбени, али неодољиви, позиви и обзири чине толико апела и на памет и на снагу и на време наших председника општина, да је доиста, сретан свако од њих ко стигне још и за какав други, или и свој рођени, посао. Време је ових људи, очевидно и неоспорно, *тако* заузето, да је, — о пријатељима и добрим познаницима и да не говоримо, — њих и њихових очију жудна и њихова *рођена* кућа и фамилија!

Али да се вратимо општинском одбору, и његовој првој и важној седници.

Дакле, после избора председника општине, Одбор прелази на попуњавање упражњених места у суду општинском, односно, на допуну броја од *четрнајест* кметова, којих има у нашем граду. Кметови су по правилу кметови све донде док су и одборници општински, а то значи, од једне па до три године; али обичај је, да се они од њих, којима је одборнички рок мањи од три године *поново* бирају; и онда они могу да саставе свих пет година у општинској служби. Као год и за избор председника, тако и за наименовање ових кметова, одборници обично држе на дан раније по један *приватан* састанак, конференцију, на којој се споразуму о листи личности којима ће се поверити кметовска, као и друга часничка, звања у општини. Наравно, да овакав предходни и приватни састанак не одузима право ни једном одборнику, да у формалној седници кандидује за кмета коју хоће личност из одбора. Али то се ретко дешава; а, кад се и деси, још ређе успева.

Одбор за тим прелази на избор *главног* *благајника* општинског, ако је то јест то место празно; док сам избор, као што смо видели, доноси овом изабранику, поред одслужених одборничких година, још *три* нове *благајничке* године. Главни *благајник* је по сили свога положаја и сазивач *финансијске* *комисије* одборске, али за то његове чисто *кабирске* дужности врши у *новије* време нарочити *под-благајник*, или као што се он зове, *општински* *колорник*.

По признатом од старине првенству, први избор кметовски врши се у лицу тако званог „речнога кмета“, или боље рећи *пристанитног* кмета, и његовог помоћника. Звање *пристанитног* кмета у Глазгоу датира из готово незапамћене давнине, — јер има доказа да су ти кметови постојали и важали много пре *краљевских* им печата и потврда из времена Карла Првог и других (1636 год.) — али и делокруг и надлежност њихова иста је данас, која је била пре толико векова, а имено: *пристанитни* кмет је и данас местни *адмирал* наш, и његово је да пази, па и да казни, све кривце и све иступе и преступе који се у рејону *пристанитном* догоде. Изгледа, да је у првој половини *седамнајестог* века било у овоме звању, и са овим кметством, *ваздан* злоупотреба — јер изгледа да су на тај важни положај долазили људи мало достојни грађанскога и општинскога поверења. Али, ако то збиља стоји, онда смо ми много сретнији од наших старих; јер се данас при избору таквих часника у од-

бору пази и све чини: да коцка падне на најбољега међу најбољим од кметовских кандидата.

И тако сад, и нови главни благајник и пристанишни кмет, са помоћником, и сви остали нови кметови прилазе одборском столу и дају свечану изјаву — *de fidei administratione* — да ће дужности своје часно и поштено вршити. И онда им се раздаду њихови службени знакови, и с тим се завршује за ту годину избор и постављење општинскога *часништва*.

Сад долазе на ред ситнија звања по разним *надлештвима* општинским, међу којима ваља поменути, *некада* врло важно и угледно, звање *шефа грађевинског*, по чију дужност данас врше *плаћени* чиновници, на првом месту *општински инженир*. Одбор за тим обавља избор разних „управника“, „гувевнера“ и „директора“, општинских болница, просветних завода, домова за сиротињу, домова за напуштену децу, библиоотекара, кланичног комесара и тако даље; а после ових бирају се чистог *одборски* и *платежни* чиновници — изузев општинскога деловође, који је ту док је жив, или докле, каквом крупном погрешком својом, не изгуби поверење општине, — ма да, до душе, и то, звање, и то деловођство општинско, подлежи према Уредби општине Глазговске од год. 1895, подлежи слободном избору одбора. Најзад, одбор бира и остатак општинских чиновника, као на пример, опподблагајника, општинске инженире и земљомере, бира шест проценцоца у градском и статистичком одељењу, секретаре појединих одсека, надзорнике гробља, и тако даље.

На другом састанку после овог, одбор се дели избором у разне комисије, именује тим комисијама њихове председавајуће сазиваче, и подпредседавајуће. У ред ових комисија долази на првом месту *благајничка комисија*, за тим комисија за јавне базаре, јавне дворнице и звонаре; па онда долази *црквена комисија*, па *трамвајска комисија*, па библиотекарска комисија, па грађевинарска комисија, па комисија за гасно и електрично осветљење, па комисија за *паркове*, вртове, галерије и музеје, и најзад *извршна комисија* местних власти према закону о заразним болестима. А те се комисије опет после деле у подкомисије, које улазе у појединости струке и које се крећу у још ужем кругу општинскога рада, општинских предузећа, и општинских многоврстних задатака.

(Наставиће се)

ОПШТИНСКЕ УРЕДБЕ ГРАДА ЕДИНБУРГА

ДОНЕТЕ ОД ПРЕДСЕДНИШТВА, СУДА И ОДБОРА ОПШТИНСКОГ
НА ОСНОВИ

ЗАКОНА О ОПШТИНИ И ПОЛИЦИЈИ ГРАДА ЕДИНБУРГА
ОД ГОД. 1879—1891

И

ПРАВИЛА И УРЕДБЕ
ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ СТАНОВЕ У ГРАДУ ЕДИНБУРГУ

ПРЕМА ОДРЕДБАМА

ЗАКОНА О НАРОДНОМ ЗДРАВЉУ (ШКОТСКЕ) ОД 1867

ОПШТИНСКЕ УРЕДБЕ

ОД 24-ог ЈАНУАРА 1882

Израђене према закону о општини и полицији града
Единбурга од године 1879

I

Уредба за отклањање досадних и непристојних појава по улицама и јавним местима.

1) Деци испод десет година није слободно продавати новине, нити икакве друге ствари, по улицама ни јавним местима.

2) Ни родитељима ни тоторима, ни у опште стараоцима, деце испод десет година није слободно пуштати такву децу на јавна места и улице, ради продаје новина, или ма каквих других ствари.

3) Ником неће бити слободно, да буде на сметњи пролазницима, или досади становницима, са продајом својих новина или других ствари.

4) Нико се не сме на улици, ни у опште на јавним местима, непристојно понашати, нити ће икоме бити слободно употребљавати саблажњиве и непристојне речи.

II

Јавни паркови итд.

5) Никакве игре ни гимнастичке вежбе неће бити допуштене по јавним парковима, осим у оно време и на оним местима, која за то пропише и одобри Суд и Одбор општински.

*

8) Ни *војничка* вежба ни *егзерцир* неће бити слободан у јавним парковима без нарочитог допушта.

*

10) Никоме није слободно по парковима кварити шуму, ломити грађе, чупати траве, ни брати или кидати цвеће, као што никоме није слободно кварити ни прљати зидове од кућа и зграда, или крхати седишта, обарати ограде и у опште штетити јавну имаовину по парковима; па није слободно по њима ни истицати огласе, ни лепити објаве, нити икакве друге хартије.

11) Ником неће бити слободно ни да уђе ни да остане у парку после времена у које се они публицити затварају.

12) Нико неће смети дирати ни злостављати животиње, које по парку пасу.

13) Никоме неће бити слободно да тресе по парковима своје простирке, чаршаве и покровце — осим на оним местима и у оне часове које од времена на време одреди Суд и Одбор општински.

III

Вршење прегледа на коњским кланицама, итд.

14) Без уштрба по законску одредбу у тачци 221. „закон о општини и полицији града Едунбурга од 1879“ овим се прописује: да су сви они касапи, који кољу коње и продају коњско месо, дужни регистровати своја имена и своје радње код Инспектора Кланице. Ну, пре него их и заведе у свој регистар, Инспектор ће се уверити, и то на основу писменог извешћа општинскога инженира и лекара, да су дотичне касапнице снабдевене довољном количином воде, да имају добре канале, за одвод нечистоће, добру вентилацију и у опште добре санитарске услове.

15) Сваки такав касапин биће дужан, да по један пут у двадесет и четири сахата, али и само између 6—9 часова у јутру, изнесе, или даде да се изнесе, изван вароши на одређено место, све кварно месо, дроб, и сваколика нечистоћа скопчана са таквим клањем.

16) Ником неће бити слободно да затрпава коњске и друге сточне лешеве са кором од дрвета, или каквим материјалом, у градском рејону; нити ће икоме бити дозвољено да меша дроб, или ма који део

заклане стоке, са коњском или крављом баљом, кором од дрвета или ма каквим другим материјалом; нити ће икоме бити слободно да кува или иначе справља кварно месо за изхрану свиња и других животиња; или да, икаквим процесом, кости од таквих животиња препарира.

IV

Држање свиња, рогате марве, паса и живине у вароши

17) Нико неће моћи, без одобрења Одборске Комисије за чистоту вароши, држати какво свињче у вароши, а у већој близини какве куће за становање, или какве улице или дворишта, од две стотине јарди — (око 180 метара) — растојања. Тако исто, ни вајати неће смети бити ближи један другом од једне стотине јарди (деведесет метара); нити се у једном вајату сме држати више од три прасета старија од три месеца; а ако би то била прасад испод три месеца, онда у једном вајату биће само једно сламно лежиште за њих; и најзад, ничија прасад не сме се пуштати ван ограде, или на улицу; јер би у таквом случају полиција имала права да ухвати такво прасе, да га прода, или закоље.

18) Суд и Одбор имају права, да у свако време, на основу реферата лекарског — а у смислу закона о народном здрављу од год. 1867, или у смислу ма које друге јавне уредбе, — повуче натраг своју дозволу појединима да држе свиње у вароши.

19) Тако исто, нико неће моћи држати „стоку“, као краву, бика, вола, овна, телад, ни козе, ни овце, ни јагањце, ни јариће, онде, где би њихова ларма досађивала становништву или комшилuku.

20) Ако се какво псето нађе где скита ноћу по улицама, или по двориштима, полицајци ће имати права да такво псето ухвате, и у кварт, или какво друго сигурно место, одвуку; па ако се у року од 24 сахата нико не нађе да га тражи, онда ће се такво псето, или продати или убити, или иначе што учинити, како шеф жандармерије за добро нађе.

21) Никаква живина неће се пуштати на улицу ни на двориште, па се неће моћи држати ни у затвореним местима ни просторима, ако је на досади комшилuku и становништву краја.

V

Чистоћа

*

24) Никакав суд за ђубре не сме остати на улици ни дворишту дуже од пет минута пошто ђубретарска кола прођу.

25) Ни пепео се несме избацити на сокак ни на двориште, осим у границама одређеним овом уредбом.

26) Жандари и општински чистачи имају и право и дужност да дигну све решетке које се употребљавају за избацавање пепела на улицу.

27) Никоме неће бити слободно сипати на улицу, ни двориште, песак, пепео, или ишта друго, осим у случају *погодице*, како би се опасност од клизавице отклонила.

*

29) Никоме неће слободно бити да чисти канале, помијаре, ђубровнике и томе подобна склоништа измета — у друго време сем ноћу између 12 и 8 у јутру.

30) Кад пепео или какво друго ђубре треба да се одвоји на страну, док се какав канал, помијара или у опште ђубриште чисти, онда ће се таква гомила чувати, ноћу и осветлити, о трошку стране којој треба такав пепео и такво ђубре — док не дођу кола да га однесу.

31) Свака врста ђубрета износиће се у колима удешеним за то, тако, да товар из истих не може пспадати на улицу, и ни на каквом пролазу.

32) Кома треба да износи коњско или кравље ђубре и балегу, у колима или колицима, тај мора то учинити пре осам часова у јутру — у годишњем времену од 8-ог Фебруара до 25 Октобра, и пре девет часова од 25-ог Октобра до 8-ог Фебруара.

33) Нико не сме спречавати ток воде кроз канале, олукe или јендеке — до на 180 метара од прве улице, дворишта или куће за становање.

34) Штале и сместишта за коњску или крављу балегу, или какво друго ђубре, а које, у извесним сокачињима, Суд и Одбор општински одобре, распоредиће се тако: да не закоче колски пут и не сметају току воде олукoм. Исто тако, ни једна камара од коњског или крављег ђубрета не сме прећи три стопе од зида дотичне штале или краварнице.

35) Сва она лица која тргују са костима и крпама биће дужна да у свако доба држе своје радње, подруме, и друга слагалишта у стању чистоте, које би задовољило дотичног Инспектора општинског.

36) Нико од таквих лица неће смети, без нарочитог одобрења Суда и Одбора, држати у свом дућану или подруму више од једног товара костију, или крпа, ни више од пет товара таквог материјала на ма каквом *отвореном* месту, — овом уредбом означеном.

37) Сваки газда од куће, или дућана, или и празних плацева и простора у вароши, мораће сваког дана пре десет часова у јутру, а по потреби и чешће, да очисти сав снег и лед пред својим имањем, за слободан пролаз и саобраћај тротоаром.

38) Никакви се покровци ни чаршави не смеју трести у друго време сем између седам и девет у јутру, и између девет и једанајест у вече, па и то тек у позадњим сокацима и приватним двориштима — изузев случаја приватних башта и њима подобних простора — ну и тада — на четрдесет и пет метара од кућа за становање, или јавног пролаза.

39) Никоме неће бити слободно да чисти рибу, ни зелен, ни да пере кола, или судове у којима се риба или зелен носи и држи, око јавних чесама, или на ма каквој улици или дворишту.

Казне

Ко преступи преко горе-изложених правила и уредаба, казниће се глобом од *четрдесет шилинга* (педесет динара у злату) за сваку прву кривицу; а ако би исту поновио, онда сумом *до пет фуната стерлинга* за сваки дан којег је такву кривицу поновио учинио, или затвором *до тридесет дана*.

Единбург
2-ог Маја 1882.

Тома II. Бојд председник општине
Тома Хаол први судија општ.
Виљем Скинер деловођа општине.

Начелник округа единбуршког (Mid-Lothian) одобрава и потврђује горње уредбе општинске.

Арчибалд Давидсон

ПРАВИЛА

израђена од Председништва, Суда и Одбора града Единбурга под 9-тим Мартом 1893, а на основу закона о општини и полицији града Единбурга од 1879—1891 и дотичних измена и допуна

Ограда заједничких степеница

Овим се опозива тачка 40 општинске Уредбе о оградивању заједничких степеница, коју је донео био Председник Општине са Судом и Одбором града Единбурга од 24-ог јануара 1882, а потврдио Начелник округа — Мидлотијана — под 2-гим Мајем исте 1882 године.

Јавни паркови итд.

Тачке 6, 7 и 9 Уредбе о јавним парковима, коју је израдио Председник Општине, Суд и Одбор града Единбурга од 24-ог Јануара 1882, а потврдио Начелник округа Мидлотијана под 2-гим Мајем 1882, овим се укидају — односно — замењују следећим одредбама:

1) Никоме неће бити слободно да по јавним парковима иде с колима, или с точком, другде но по колском путу.

*

3) Ником неће бити слободно да по јавним парковима или вртовима гази траву, или цвеће или икакву другу, под оградом биљку, као што ником неће бити слободно да се пужа по дрвећу или пентра по огради парка.

4) Нико неће смети вешати рубље, ни хаљине, ни простирке, ни покровце, ни њима подобне ствари на ограду од парка, нити ће иком бити слободно да у самом парку подиже таква вешала.

5) Ником неће бити слободно да веша слике, или објаве, или плакате, или ма шта томе подобно, на ограду од парка, нити ће смети подизати згоде за то у самоме парку.

6) Никоме неће бити слободно ни да бели, ни да простире ни да суши рубље, хаљине, или ма што томе подобно, у парку — осим на местима за то нарочито прописаним и одређеним од стране Суда и Одбора општинског.

Чистота

Тачке 22, 23 и 28 Уредбе о варошкој чистоћи, коју је донео био Председник Општине са Судом и Одбором града Единбурга под 24-им Јануаром 1882 и 15-им Мартом 1887, а потврдио Начелник округа Мидлотијана под 2-гим Мајем 1882 и 24-им Јануаром 1888 — овим се укидају — односно — замењују следећом одредбом:

7) Нико неће остављати сламу, струготине, изгоретине, парчад од хартије или каквог другог одбаченог материјала, на улицу или на двориште — осим у часове које је одредио, и на начин који је прописао, Председник Општине са Судом и Одбором општине града Единбурга. Према томе:

Она лица, која имају сламу или лаке отпадке, па желе да их се опросте, известиће о томе дотичног општинског чистача,

и овај ће бити дужан да види да су сви такви одпадци смештени на дно ђубретарских кола.

Ђубретарска кола ићи ће, зарад прибирања одбаченог материјала, кроз извесне улице вароши од 6—7, а по осталим крајевима вароши сваког јутра између 7 и 8 часова.

Сваки одбачени материјал, рачунајући у то и кућевно ђубре, и парчад хартије, и струготине изнеће се на улицу у канте или у судове за то погодне, а у часове горе означене, и тада ће их ђубретари, кад с колима прођу, дићи и испразнити. Сва одбачена хартија треба да се сагори, или згужва, пре него се изнесе у судове на сокак.

8) Заједничке нужнике и помијаре чистиће дотичне кирајџије по недељну им реду.

9) Сопственици разних кућерака и страћара, биће дужни да кровове истих држе у добром и чистом стању.

Објаве изнад кућа

10) Нико неће имати права — изузев по претходној и писменој дозволи општинског Суда и Одбора — да подиже или намешта у вароши изнад кућних кровова фирме и објаве. Од овога се тражења дозволе изузимају објаве и плакати на самим имањима, која се продају или издају под закуп. Одредбе тачке 240 закона о Општини и полицији града Единбурга важе и за ове знакове изнад кућних кровова.

Улични саобраћај и осветљење фијакера и теретних кола

11) Свако лице које тера ма каква кола с коњима имаће да држи увек леву страну при мимопролазу, а на раскрсницама држаће се левога реда кола, и с леве стране жандара, који је на дотичном поретку; и покораваче се без речи упуту и наредбама истога жандара, и неће нигде застајкивати, ни дангубити на раскрсницама са својим коњем или колима.

12) Свако лице које тера кола или коње по вароши неће смети да то чини на раскрсницама са већом брзином од четири миље на сахат. А те раскрснице — ове су у граду Единбургу:

(И сад долазе имена неких тридесет и шест раскрсница у вароши Единбургу).

13) Сваки фијакериста, као и сваки други кочијаш, биће дужан да на пола сахата по заласку сунца, па до сванућа има лампе на својим колима, и да исте запали.

Казне

14) Ко преступи противу горе-изложених правила, казниће се глобом *до пет фуната стерлинга*; а ако не би ову казну платио, ићи ће у затвор.

УРЕДБА

озакоњена актом Председништва, Суда и Одбора града Единбурга од 4-ог Априла 1893, а на основу закона о Општини и Полицији града Единбурга од 1879 до 1891.

Тачка 2. Уредбе о јавним парковима, коју је донео Суд и Одбор општински под 7-ог Мартом 1893 — овим се укида, — односно — замењује са:

1) Ником неће бити слободно да јашу коње, ни да их вежба у јавном парку, па ни по путовима који га пресецају — осим у оним крајевима истог који се за то и надлежно одреде и означе.

2) Нико неће бити слободно да јашу кроз парк неке коње, ни да их дресирају и у коме крају истог.

Казна

Ко год преступи горњу уредбу биће кажњен глобом до пет фуната стерлинга; а, ако не плати, онда затвором.

Единбург

1. Дек. 1894.

Начелник округа Единбургског — Милотијана — потврђује горње измене општинских уредаба.

Александар Влер

(Свршиће се)

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК

19. октобра 1901 г.

Председавао председник општине г. Милован Р. Маринковић. Присутствовали чланови суда г.г. Владимир Лацковић и Драгутин Симић. Од одборника били: г.г. Коста Др Ризнић, С. М. Веселиновић, Јанаћко М. Јанковић, Дим. М. Јанковић, К. Н. Лазаревић, Милутин Вожић, Љуба Дојчиновић, Благоје Милошевић, Ђока Тошић, Дамњан Стојковић, М. Штрбић, Др. Војислав Суботић млађи, Петар Новаковић, Младен Николић, Спаса Илић, М. Клидис, Ђ. Митић и Р. Драговић.

Деловој, Мих. М. Марјановић

I

Прочитан је записник одлука седнице, држане шеснаестог октобра тек. године и примљен без измена.

II

По прочитању акта одељака Управе града Београда АБр. 9725, 9726 и 9727, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да су му непознати: Ђорђе Триковић, арција и Тома Ђорђевић, пиљар; да су доброг владања и доброг имовног стања Алекса З. Поповић трг. и Ванђел Каранфиловић, кафедија.

III

По прочитању акта задруге жељезничког особља АБр. 9438, — којим моли, да се ослободу плаћања општинске трошарине она дрва, која она набавља за огрев својих чланова као жељезничких кочничара, ложача, возовођа, машинovoђа и осталог жељезничког особља, — одбор је решио:

Да се ова молба као неоснована и противу закона одбаци.

IV

Пошто је прочитана молба грађана палилулског краја АБр. 8419 којом траже, да се уведе још једно место кметовског помоћника за палилулски крај за извињање потрица и пошто је председник известио одбор, да је за извињање потрица у палилулском крају одредио усмено од петнаестог септембра тек. године г. Благоја Милошевића, општинског одборника из тога краја, — одбор је решио:

Одобрава се овај поступак председника општине. Да одборник г. Благоје Милошевић и даље до конца ове године извиња потрице у палилулском крају.

На име хонорара за овај рад да му се издаје из општинске касе на терет буџетске партије на непредвиђене потребе и

расходе по осамдесет динара месечно рачунајући од петнаестог септембра тек. год.

Прима се у начелу ова молба грађана палилулског краја. Да се иста упути одборској комисији за састав општинског буџета за идућу годину да у истом предвиди издатак и на плату још једног кметовског помоћника за извињање потрица у палилулском крају, па кад општински буџет за идућу годину буде надлежно одобрен да општ. суд о томе извести одбор ради коначног решења овом молбом покренутог питања.

V

По прочитању акта грађевинског одељења АБр. 8907, којим спроводи суду решење Господина Министра грађевина, којим је, усвајајући мишљење Грађевинског Савета, одлучио да се пројектована нова улица између Скопљанске и Таковске улице просече према одобреном регулационом плану. — одбор је решио:

Прима се к знању ова одлука Господина Министра грађевина. Да грађевинско одељење даље надлежно поступи.

VI

По прочитању предлога грађевинског одељења АБр. 9306, да се изврши регулација Личанске улице — одбор је решио:

Усваја се овај предлог грађевинског одељења. Да се сходно постојећем закону, изврши како процена целокупног земљишта Браће Поповића, које се регулисањем ове улице сече, као и зграда на истом постојећих тако и део истог земљишта, који би се имао додати суседном имању масе Боже Ђеловића, имајући при извршењу ове друге процене у виду ту околност што поменуто масено имање у том случају добија још једно лице из Личанске улице.

По извршењу овога, да се даље надлежно поступи.

VII

По прочитању извештаја Управе водовода АБр. 9577, поднесеног према решењу општинског одбора од 4. Окт. тек. године АБр. 8797, донесеног по предлогу Управе водовода, да се индустријски заводи ван рејона варошког споје са општинским водоводом за случај пожара, — одбор је решио:

Да се предлог Управе водовода ВБр. 2137, којим предлаже, да се индустријски заводи ван рејона варошког споје са општинским водоводом за случај пожара одбаци, пошто би исто спајање било штетно по општински водовод.

VIII

По прочитању извешта општинског заступника АБр. 9660, којим извештава суд, да је општина београдска пресудом првостепеног суда за вар. Београд од 2 јуна 1901 г. Бр. 13967, коју су и виши судови одобрили осуђена да плати Фабијану Рацу, пријемнику права Др. Јована Асталоша шест хиљада шесет и девет динара и шесет пара дин. на име накнаде штете са 6% интереса од 12 марта 1896 г. па до наплате и да му накнади хиљаду сто седамдесет и три динара на име парничних такса и трошкова, — одбор је решио:

Да се из општинске касе на терет општинске готовине, по добивеном за то надлежном одобрењу г. министра финансија, исплати Фабијану Рацу, пријемнику права Др. Јована Асталоша шест хиљада шесет и девет динара и шесет пара дин. са шест

од сто годишње интереса од 20 марта 1896 годишње па до исплате и хиљаду сто седамдесет и три динара досуђених му парничних такса и трошкова, колико је општина београдска осуђена да му плати по пресуди првостепеног суда за вар. Београд од 2 јуна 1901, године Бр. 13967, коју су и виши судови одобрили и која је услед тога извршеном постала.

IX

По прочитању извешта грађевинског одељења АБр. 9517 по молби Стевана Ђ. Луковића, почасног ђенерала, којом тражи да му општина за земљиште које му се одузима, просецањем Влајковићеве улице, од његовог имања у Хилендарској улици да у замену два пут толико велики простор од свога земљишта у улици Страхинића Бана до куће Косте Триковића, а сем тога да му за кућу, која му се на истом његовом земљишту има порушити у наведеној цели плати 3500 динара или му зато да у накнаду још 450 кв. м. од поменутог свога земљишта, — одбор је решио:

Да се целокупно имање плац са зградом молиоца г. Луковића које постоји у Хилендарској улици, а које се има сећи просецањем Влајковићеве улице експропише а да се господину Луковићу даде у замену за то његово земљиште и зграду потребни део, према процени вештака, од општинског празног плаца, постојећег између улица Цар Душанове, Добрачине и Страхинића Бана.

X

За остале предмете стављене на дневни ред за данашњу седницу и то: продужење претреса пројекта уредбе о трошарини града Београда; извештај одборског повереништва за оцену штете нанесене имању Уроша Благојевића, учитеља у пензији, нивелисањем Војводе Миленка улице; одређење програма општинских радова за идућу годину; избор комисије за израду пројекта општ. буџета за идућу годину; молба Мих. Урошевића, бив. општ. извршитеља, за издржавање и претрес извешта одборске комисије за проучење питања о утврђењу варошког рејона, — одбор је решио:

Да се ставе на дневни ред за идућу седницу.

РЕДОВНИ САСТАНАК

23. октобра 1901 г.

Председавао председник општине г. Милован Р. Маринковић. Присутствовали чланови суда г.г. Владимир Лацковић и Драгутин Симић. Од одборника били: г.г. Петар Новаковић, Ђока Димитријевић, Спаса Илић, Сима Николић, Иво Ивковић, Атанасије Петровић, Пера Ђорђевић, Младен Николић, М. Клидис, Васо Николић, Ђ. Митић, Р. Драговић, Благоје Милошевић, Благоје Јовановић, Милутин Степановић, Дим. Миленковић, Јанаћко М. Јанковић, М. Савчић, Н. Спасић, Мих. Михаиловић, Д-р Јов. Бурчић, Љуба Дојчиновић, Стојан Пајкић, Ђока Тошић, Дамњан Стојковић, Коста Др. Ризнић, К. Н. Лазаревић, Миленко Степановић, Д. Тадј и Тодор Михаиловић.

Деловој, Мих. М. Марјановић.

I

Прочитан је записник одлуке седнице држане деветнаестог октобра текуће године и примљен без измена.

II

По прочитању акта управе града Београда и њених одељака АБр. 9819, 9820, 9821, 9822, 9831, 9855 и 9899, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да су му непознати: Марија Јанковић, циганка, Милош Гавриловић, председ-

ник староспоменичког удеоничког удружења, Милан Ристић, кројач, Марија жена Ристе Петковића, оvd., Јордан Арсић, пиљар, Јелена Павловић, оvd. глумица, Жигмунд Познер, књиговођа, Светозар Николић, служитељ, Петар Николајевић, разносач депеша, Милица жена Светозара Николајевића, служитеља, Софија Петровић, девојка, Тома Петровић, типограф и Лазар Ј. Стојановић — Дахија и да је доброг владања и доброг имовног стања Јозеф Волфнер, комисионер.

III

По прочитању акта духовног суда епархије београдске АБр. 9790, којим тражи уверење о владању и карактеру Милутина Тасића и Драгутина Цветковића, носача оvd. као и то, може ли се њиховим сведоцима поклонити довољно вере, као сведоцима, — одбор је изјавио:

Да су му непознати: Милутин Тасић и Драгутин Цветковић, оvd. носачи.

IV

Председник износи одбору на мишљење молбе: Јулке жене Петра Рекалића ревизора царинарнице, и Аћима Бошковића, кафеџије, којима траже уверења о пороличном односу.

По прочитању тих молби Ст.Бр. 2328 и 2337, — одбор је изјавио мишљење:

Да се молицима могу дати тражена уверења.

V

Председник извештава одбор да по чл. 32 зак. о окружним, среским и општинским буџетима, општински буџет саставља општински суд са одбором општинским.

Па пошто је већ време, да се приступи саставу буџета општинског за идућу годину, то је општински суд приступио саставу пројекта истог и већ је исти посао привео крају.

Да би се претрес тога пројекта олакшао у пленуму општинског одбора, предлаже одбору да изволе из своје средине изабрати ужи одбор који би имао претрести пројект општ. буџета за идућу годину, који је општ. суд саставио и утврдити позиције истог.

По саслушању тога, — одбор је решио:

Да ужи одбор у који да уђу одборници: г.г. Никола Спасић, Младен Николић, Ђока Димитријевић, Михаило Михаиловић, Милутин Степановић, Ивко Ивковић и Димитрије Тадић, састави са општ. судом пројект општинског буџета за идућу 1902 годину и о томе поднесе извешће.

Рад овог ужег одбора биће пуноважан кад седницама истог буде присуствовало најмање четири члана истог.

VI

Председник извештава одбор, да је потребно упоредо са саставом општинског буџета за идућу годину одредити и програм општинских радова за исту годину.

Предлаже одбору да из своје средине изводи изабрати ужи одбор, који ће пројектовати програм општинских радова за идућу годину.

По саслушању тога, — одбор је решио:

Да ужи одбор, који је изабрат за састав пројекта општинског буџета за идућу 1902 годину, а у који су ушли одборници г.г. Никола Спасић, Младен Николић, Ђока Димитријевић, Михаило Михаиловић, Милутин Степановић, Ивко Ивковић и Димитрије Тадић са општинским судом састави пројект програма општин-

ских радова за идућу 1902 годину и о томе поднесе извешће.

Рад овог ужег одбора биће пуноважан кад седницама истог буде присуствовало најмање четири члана истог.

VII

По прочитању молбе Михаила Урошевића, бив. оvd. општинског извршитеља, АБр. 9656, којом моли за месечно издржавање до оздрављења као и по прочитању извешћа књиговодства по истом предмету АБр. 9699, — одбор је решио:

Да се Михаилу Урошевићу, бив. ово општинском извршитељу, издаје из општинске касе на терет буџетске партије на издржавање изнемоглих службеника и породица умрлих чиновника на име издржавања до оздрављења по тридесет динара месечно рачунећи од петнаестог октобра тек. год.

VIII

По прочитању акта управе општинске трошарине АБр. 9800, којим спроводи суду молбу Љубомира Петровића из Ритопека, којом моли за повраћај трошарине, одбор је решио:

Да се Љубомиру Петровићу, из Ритопека, врати из овогодишњег прихода трошаринских четири динара наплаћене му трошаринске таксе на две стотине килограма лука арпаџика, који је по том извезао ван трошаринског рејона.

IX

По прочитању извешћа економног одељења АБр. 9720, о држаној лицитацији за издавање под закуп концесије за стрводерски рад; као и по прочитању молбе Марка Ђорђевића, оvd. радника АБр. 9228 по истом предмету, — одбор је решио:

Да се молба Марка Ђорђевића по овоме предмету АБр. 9228 одбаци, а да се за издавање под закуп концесије за стрводерски рад држи понова лицитација

X

По прочитању извешћа грађевинског одељења АБр. 9835, о прегледу општинске куће постојеће у таковској улици бр. 10, као и по прочитању молбе Вула Б. Бојовића, оvd. бакалина АБр. 9036, којом тражи да му се закупна цена исте куће смањи, — одбор је решио:

Да се ова молба Вула Бојовића одбаци а да му се саопшти да ће се иста кућа од влаге осигурати. Да општински суд одмах предузме потребне кораке да се ова општинска кућа од влаге осигура. Одобрава се општ. суду да може на терет dotyчне буџетске партије утрошити потребну суму на ову цел.

XI

По прочитању извешћа АБр. 9907, ужег одбора за оцену штете нанесене имању Уроша Благојевића учитеља у пензији, постојећем у улици Војводе Миленка нивелисањем и калдрмисањем исте улице, — одбор је решио:

Да се усвоји овај извештај ужег одбора и да се овај предмет оконча на начин како је у овом извешћу ужег одбора предложено, а на име:

Да се о општинском трошку на терет dotyчне буџетске партије на новој кући г. Благојевића из дворишта поставе цокле високе четрдесет сантимера, а поред истих на ширини од једног метра тротоар.

Да се г. Благојевићу на име накнаде за све радове, које је услед нивелисања и калдрмисања улице Војводе Миленка извршио у дворишту овога његовог имања

изда једном за свагда две стотине и педесет динара на терет буџетске партије на одржање калдрма и друмова, с тим да се г. Благојевић обвеже да, пошто општина постави ове цокле и тротоар и пошто му горњу суму изда неће имати право да тражи никакву другу накнаду услед поменутог нивелисања и калдрмисања.

Да општински суд надлежним путем извиди ко је од општ. органа крив за то што је имање г. Благојевића нивелисањем и калдрмисањем поменуте улице засуто и да према истом органу по закону поступи.

XII

Председник извештава одбор, да је на дневном реду избор једног општинског лекара. Да су се на расписани конкурс за једног општинског лекара пријавили: г.г. Љубомир Стојановић, Јован Вулетић, Богосав Завађил и Драгутин В. Живадиновић, приватни лекари из Београда, Момчило Ивковић и Јосиф Марковић, лекари варошке болнице; Душан Стојимировић, лекар среза драгачевског; К. Андријевић, лекар општине пиротске, Андра Јовановић, лекар окр. болнице из Шапца, Максим Селаковић, лекар среза сврљишког, Слободан Рибникар, лекар општине Љупријске и Миленко Матерни приватни лекар из Ниша.

Члан суда г. Владимир Лапковић и одборник г. Милутин Степановић су за то да се избор општинског лекара одложи за идућу седницу, како би господа одборници могли да се о пријављеним кандидатима распитају, јер су им њихова имена тек сада саопштена.

По саслушању тога а после говора одборника г.г. Димитрија Миленковића, Миленка Стефановића, Косте Др. Ризнића, Ђоке Митића и Пере Ђорђевића одлучено је, да се у данашњој седници приступи избору општинског лекара и то тајним гласањем.

Пошто је председник дао неколико минута одмора ради споразума одборника и припреме за гласање отворио је понова седницу. За тим су изабрати за прикупљање гласова одборници г.г. Др. Јован Ђурић и Манојло Клидис и приступљено гласању. По свршеном гласању и пребројаним гласовима нађено је: да је гласало тридесет и три чланова одбора. Да су од пријављених кандидата добили гласова и то: Момчило Ивковић тринаест, Слободан Рибникар и Богосав Завађил по шест, Драгутин Живадиновић пет и Љубомир Стојановић три.

Пошто се према чл. 73. зак. о устројству општина и општ. власти узима да је оно решено на што пристане половина и бар један више од одборника, који су у седници, на аналого томе и избор општинских органа који се по чл. 66. истог закона бирају има сматрати за пуноважан кад бирано лице добије половину и један глас више гласова, — у овом случају 17 гласова, — а пошто од бирањих кандидата није добио ни један седамнаест гласова, то је председник огласио, да се избор једног општинског лекара у данашњој седници није могао извршити пошто од бирањих кандидата није ни један добио законом тражени број гласова. По извршењу тога, — одбор је решио:

Да се избор једног општинског лекара стави на дневни ред за идућу седницу.

XIII

На данашњем своме саставку, — одбор решио:

Да се претрес извешћа одборске комисије за проучење питања о утврђењу варошког рејона стави на дневни ред за идућу седницу.

РЕДОВНИ САСТАНАК

30. октобра 1901 год.

Председавао председник општине г. Милован Р. Маринковић. Присуствовали чланови суда г.г. Владимир Лацковић и Драгутин Самић. Од одборника били г.г. Т. Соколовић, Дамњан Стојковић, Благоје Милошевић, Миша Полићевећ, Дим. Миленковић, Давид Були, А. Н. Крестановић, Јанаћ М. Јанковић, Мих. Михаиловић, Стојан Пајкић, М. Савчић, Р. Драговић, Васа Николић, Сима Николић, Ив. Иљковић, Атанасије Петровић, Јован Петровић, Спаса Илић, Младен Николић, М. Кладис, М. Штрбић, Милутин Степановић, Јован Илчић, Љуба Дојчиновић, К. Н. Ласаревић, Н. Спасић, Милутин Ј. Вожић, Петар Новаковић, В. М. Тодоровић, Миленко Стефановић и Д. Тадић.

Деловој, Мих. М. Марјановић.

I

Прочитан је записник одлуке седнице држане двадесет трећег октобра текуће године и примљен без измена.

II

По прочитању акта иследног судије првост. суда за вар. Београд АБр. 9894 и одељака Управе града Београда АБр. 10028, 10066, 10067, 10098, и 10102, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио :

Да су му непознати: Алекса Полаковић, Димитрије Шандоровић, фијакериста, Павле Белимарковић, скитница, Димитрије Ж. Миленковић, келнер, Никола Јојић, бив. трг. помоћник, Илија — Милија — Миљковић носач; да су доброг владања и доброг имовног стања: Чедо Бркић, адвокат, Јаков Медина, мењач и Др. Живан Гашић, лекар; да су доброг владања и средњег имовног стања: Петар В. Јовановић, учитељ и Љубомир Ђирић, професор; да су доброг владања и сиротног имовног стања: Љубомир Стошић, бив. трговац, Ружица жена Љубомира Стошића, бив. трговца и Бошко Јовановић кочијаш.

III

Председник износи одбору на мишљење молбе Агније Ђ. Константиновић, удове, Димитрија Кретића, земљоделца и Свет. Г. Мишковића, којима траже уверења о породичном односу. По прочитању тих молби Ст.Вр. 2355, 2362, и 2389, — одбор је изјавио мишљење :

Да се молицима могу дати тражена уверења о породичном односу.

IV

По прочитању акта првост. суда за варош Београд АБр. 10036, којим тражи уверење о томе: да пок. Милева жена Јована Стефановића оvd. баштована, сем земљишта у томе акту првост. суда описаног нема никаквог другог непокретног имања, а исто уверење да буде издато по пропису § 471 тач. 11 грађанског поступка, — одбор је решио :

Да одборници г.г. Благоје Милошевић, Љуба Дојчиновић и Ђорђе Соколовић извиде постоје ли у истини наводи Јована мужа пок. Милеве па ако постоје издаду уверење које се овим актом тражи.

V

Одборник г. Никола Спасић наводи да је председништво у једној од прошлих седница обећало, да ће изнети пред одбор на решавање извесна питања, која се односе на електрично осветљење и трамваје, па то до данас није учинило.

Пита председништво: мисли ли исто и кад изнети та питања одбору на решење.

Председник је одговорио, да ће изнети пред одбор на решавање она питања, која се односе на трамваје и осветљење за која буде нашао да су предмет одборског решавања и то кад та

питања буду дозрела за решавање. То су питања извесних радова, које друштва имају извршити према додатку уговору за трамвај и осветљење Београда, закљученом у 1899 години. Директор друштва налази се сада на путу, камо је отишао ради поручбине извесних предмета који су друштвима потребни за извршење тих радова.

Општински суд међу тим предузео је најозбиљније кораке код друштава, да сва питања која се односе на осветљење и трамваје доведу у ред. Трамвајско друштво поднело је на преглед планове за нове пруге и планове за обраћај коњске вуче на електричну и исти су планови упућени надлежнима на одобрење, тако да ће друштво с пролећа већ моћи да изврши те радове. Одборник г. Никола Спасић није задовољан са овим одговором председништва. Наводи, да је једна комисија, коју је на молбу суда одредио г. Мивистар грађевина констатовала многе неисправности код трамвајског друштва и друштва за електрично осветљење и о томе поднела извешће. Тражи, да се извиди, је су ли друштва те неисправности довела у ред, па ако нису онда да се изнађе пут и начин, да се са друштвима киди.

Одборник г. Милушин Степановић ни сам није задовољан одговором председништва. Трамвајско друштво и друштво за осветљење експлоатишу нас на најбестиднији начин по његовом мишљењу и мишљењу које у грађанству постоји. Осветљење је уведено како по јавним установама, тако и по приватним радњама и становима. Друштво се добро за то наплаћује а међутим потрошачи електричне струје имају жалосно осветљење а на исто чине грдне издатке плаћајући за осветљење исто онолико колико је плаћано кад је био врло мали број претплатника ма да је уговором предвиђено, да ће се цена осветљењу са умножавањем претплатника спуштати. С тога је за то, да се или то друштво пригна на тачно испуњавање својих обавеза по уговору или да се с њиме киди.

Што се тиче трамваја желео би, да одбор о том питању што више дискутује. Да би то могло бити одборници треба да су упознати са одредбама уговора, који општина са друштвом има. С тога тражи, да се тај уговор аутографише и разда одборницима. Сем тога тражи да општински суд одмах предузме корак код трамвајског друштва, да друштво саобраћај трамвајима убрза.

Председник је одговорио, да и сам жели, да се и једна и друга ствар у ред доведу и да и сам на томе колико му је више могуће ради. Уговори које општина има са трамвајским друштвом и друштвом за осветљење одштампани су у засебну књигу и ко год жели може их добити. Што се је пак до оваквих односа између општине и друштава дошло кривица је до тога, што је надзорна комисија, која по уговору за осветљење треба да постоји, била укинута и тек месеца Јануара ове године понова изабрата.

Што се тиче тога што друштво за осветљење даје рђаво осветљење а трамвајско друштво садањим саобраћајем не задовољава потребу грађанства, поред тога што општинска управа настојава, да та друштва задовоље потребу грађанства, грађанство треба и само да предузима кораке, да нагна друштва, да му се даје довољно струје и да се убрзаном вожњом задовољи потреба саобраћаја, а оно би на то нагнало друштво тиме кад би му отказало претплату на осветљење и кад се трамвајима не би служило. На тај начин друштва би била нагната да задовоље грађанство, како би се служило трамвајима. Тако се то ради и у страном свету, а то би за друштва била и најосетливија казна. То је начин да грађанство казни друштва. Међутим он ће са општинским судом као што је и раније рекао водити најозбиљније ста-

рање, да осветљење и трамваји буду доведени у ред.

Одборник г. Милушин Степановић не мисли, да се овим питањима хоће што да пребаци председништву. Одборници који на председништво упућују питања, која се односе на осветљење и трамваје желе да тиме убрзају расправу питања која се на те установе односе.

По саслушању свега тога, — одбор је решио:

Да се пређе на дневни ред.

VI

Председник извештава одбор, да је на дневном релу претрес извешћа одборске комисије за проучење питања о утврђењу варошког рејона.

Пошто је прочитан исти извештај, приступљено је дебати по истом.

Одборник г. Никола Спасић, као члан комисије, која је ово питање проучавала, излаже рад исте комисије па и ако је исти извештај потписао ипак је мишљења да се рејон мора свести у уже границе од оних које су у извешћу комисије обележене, јер се рејонско питање не може извести онако како комисија предлаже са финансијских тешкоћа.

Одборник г. Веља Тодоровић желео би прво да зна постоје ли данас надлежним путем утврђене границе варошког рејона и да ли су куће за које комисија предлаже да се експропришу подигнуте после утврђења граница варошког рејона.

Председник је прочитао решење општинског одбора од 14. фебруара 1890 године ГВр. 128 којим су одређене границе варошког рејона као и акт г. министра грађевина од 6. априла 1890, ОВр. 1445, којим је одобрено исто решење одбора и објаснио да има кућа ван садањег рејона, које су подигнуте пре његовог утврђења, а већи део које су подигнуте после утврђења истог.

Одборник г. Веља Тодоровић предлаже да иста комисија или комисија коју одбор понова изабере извиди које су куће подигнуте ван граница реона утврђеног напред поменутих решењем одбора, а пре одобрења његовог од стране г. министра грађевина као и по чијем су одобрењу подигнуте па према броју, вредности и удаљености истих од граница утврђеног рејона, а с обзиром и на то по чијем су одобрењу подигнуте изјави мишљење о томе: како би се са њима имало поступити, а на име: дали би их требало обухватити у рејон или експроприсати. Што се тиче кућа подигнутих ван утврђеног рејона после утврђења његовог мишљења је, да исте треба порушити без икакве накнад пошто су исте подигнуте пошто су границе рејона надлежним путем утврђене и то објављено.

Одборник г. Милош Савчић слаже се са г. Тодоровићем и наводи да би се лако дознало, које су куће подигнуте ван граница сада постојећег рејона, пре утврђења истог, из планова премера источног Врачара, који је посао вршио г. Милан Андоновић, а над којим је послом он као општински инжињер водио надзор.

Одборник г. Милушин Степановић не слаже са предговорницима. Лепо би било, кад би рејон остао у старим границама, али би нас далеко одвело, кад би смо решили, да се руше без накнаде куће подигнуте ван граница утврђеног рејона после његовог утврђења. Грађани који су те куће подигли манили су Савинац и они су сада наши грађани. Рушити им сада те куће без накнаде не би било ни умесно ни популарно. Усваја у начелу у неколико предложено проширење граница садањег рејона од стране комисије, а у којим границама изјасниће се кад се буде приступило коначном решењу овога питања.

Одборник г. Јован Илкић слаже се са мишљењем одборника г. г. Тодоровића и Савчића и даје разлоге за своје мишљење.

Одборник г. Димитрије Миленковић доказује, да је предлог комисије изложен у њеном извешћу уместан. У ваја исти предлог и жели да се новим рејоном обухвате и оне зграде, за које је комисија дала мишљење, да се експропришу и поруше.

Одборник г. Раденко Драговић слаже се са одборником г. Степановићем.

Одборник г. Димитрије Тадић наводи да ово питање потребује довољно студирања, излаже на који су начин подигнуте толике зграде ван раније утврђеног рејона.

Скреће пажњу на толике празне плацеве не само поред Саве и Дунава у старом рејону него чак и на Теразијама и осталим варошким улицама. Наводи да је овде питање: да ли је старија варош или село? И одговара да је старија варош и да је за варошку управу главно уређење исте. Варошка управа дужна је, да води најозбиљнију бригу о модерном уређењу вароши. То уређење стаје велике издатке, а проширење исте умножава те издатке до бескрајности. Варошка управа не може са садашњим средствима да одржава ни калдрму у средишту вароши а камо ли да чини издатке и на њу периферију.

Кад се томе дода осветљење, водовод, канализација и калдрмисање и регулисање толиких улица у центру нерегулисаних и некалдрмисаних, онда не може бити ни речи о проширењу граница садашњег варошког рејона. Ако се то уради онда ко ће населити онолико празно земљиште поред Саве и Дунава, кад се поред истих река направе кејови. Да би се извршило оно што интереси Београда као модерне праве вароши и престонице захтевају не смеју се никако проширивати границе његовог рејона, кад се већ не могу суживати. Са наведених разлога противан је проширивању рејона.

Председник објашњава на који се је начин дотерало до оволике раштрканости Београда па налазећи, да се предлог комисије не може усвојити и остварити изјављује мишљење, да би требало за границе рејона усвојити оне, које су утврђене 1890 године, а што преко истих остаје узети за предграђе без повластица.

Одборник г. Манојло Кљидис изјављује бојазан, да би се у томе случају наудило главној вароши иселавањем у предграђе где се не би трошарина плаћала.

Председник изјављује да сматра да би то требало озакоњити тако, да би становници предграђа били дужни да носе све општинске терете које имају сносити они чија су имања у рејону, а међу тим немају право, да траже оно шта могу имати они који живе у рејону, за то што су грађевине тамо подизали после утврђеног рејона и знајући, да то није дозвољено, те да би се на тај начин избегло могуће рушење њихових зграда, а да се за у будуће сасвим забрани подизање зграда ван варошког рејона у атару општине београдске изузев извесних зграда.

Одборник г. Милушин Степановић није за а идеју г. председника; он је да се приме у рејон.

(Свршаће се)

Грађанству вароши Београда

Пошто наступају зимски дани, када ко појединаца, који имају неисправну инсталацију водовода, наступа замржавање а услед тога и прскање цеви — те се тиме штети и сопственик и Управа водовода — то се препоручује сваком да своју инсталацију снабде са зимском славином, како му се никад не би могла вода у чесми смрзнута Управа оставља за ово сопственицима времена до 15 новембра, да инсталације у ред доведу, а тада ће бити ревизија и где се нађе инсталација неисправна Управа ће обуставити воду, док се инсталација не доведе у ред.

Од Суда Општине Београдске 25 октобра 1901 год., АБр. 9661, Београд.

О Б Ј А В А

Пошто одбор општински у седници својој од 23. Октобра тек. год., није одобрио лицитацију држану за издавање у концесију право на хватање и утамањивање мангуп паса и остали стрводерски рад, то ће суд општине београдске на дан 13. Новембра тек. год. од 2 до 5 сати после подне, поново држати јавну усмену лицитацију за издавање у концесију овог права.

Лицитација ће се држати у канцеларији економног одељења суда општинског.

Кауција је 200 динара у готовом новцу или у срп. држав. хартијама од вредности.

Ближи услови могу се видети у канцеларији економног одељења суда општинског сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине београдске 1. Новембра 1901. год., АБр. 9720, у Београду.

О Б Ј А В А

Пошто на лицитацији држаној на дан 25. Октобра тек. год. за издавање под закуп право узимања и продавања цубока од стоке која се коље на општинској кланици, није било лицитанита, то ће суд општине београдске, понова на дан 12. Новембра тек. год. од 2 до 5 сати после подне држати јавну усмену лицитацију за издавање овог права под закуп.

Лицитација ће се држати у канцеларији економног одељења суда општинског.

Кауција је 3000 динара у готовом новцу или у срп. држав. хартијама од вредности.

Ближи услови могу се видети у канцеларији економног одељења суда општинског сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине београдске 1. Новембра 1901. год., АБр. 10014, у Београду.

О Б Ј А В А

Суд општине београдске, продаваће путем јавне усмене лицитације стари дезинфекциони апарат, који се налази у згради градског дезинфекционог завода код „Славије.“

Продаја ће се извршити на дан 7. Новембра тек. год. у 10 сати пре подне на лицу места.

Позивају се купци да на лицитацију дођу.

Ближи услови сазнаће се при лицитацији.

Од стране суда општине београдске 1. Новембра 1901. год., АБр. 8709., у Београду.

О Б Ј А В А

На дан 17. Новембра тек. год. од 2 до 5 сати после подне, држаће се у канцеларији економног одељења суда општинског јавна усмена лицитација за пренос угља и осталих водоводних потреба на Беле воде.

Кауција се полаже при лицитацији у 500 динара у готовом новцу или у срп. држав. хартијама од вредности.

Ближи услови могу се видети у канцеларији економног одељења суда општинског сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине београдске 27. Октобра 1901 год., АБр. 10012, у Београду.

О Г Л А С

На дан 19. Новембра тек. год. пре подне од 9—12 часова држаће се у грађевинском одељењу општине београдске јавна усмена лицитација за израду нове зграде за дезинфекцију на западном Врачару.

Предрачунска је цена дин. 15.890·09, а кауција 1.800 дин.

Позивају се предузимачи да дођу и лицитирају.

Накнадне понуде после лицитације неће се примати.

Из грађев. одељења општине београдске, 12 октобра 1901 год. ГБр. 2661.

О Г Л А С

На дан 24. Новембра тек. год. пре подне од 9—12 сати држаће се у Грађевинском одељењу општине београдске офертална лицитација за израду проширења филтара на Белим Водама.

Предрачунска је цена 18.402·86 динара, а кауција 2800 динара.

Накнадне понуде неће се примати.

Из Грађев. одељења општине београдске, 12. октобра 1901 г. ГБр. 2694.